

L'orientació del republicanisme

Cada dia més a l'esquerra

Cada dia més a l'esquerra! Aquesta ha d'ésser l'orientació del republicanisme enfront de les audecies conservadores que apunten en el pla polític del país.

Cada dia més gelosos del sentit i del ritme serà, però progressiu i efímer, de la revolució iniciada, però no realitzada encara.

Aprovats els preceptes constitucionals, han de traduir-se tot seguit en lleis orgàniques per a que se'ls hi doni el seu caràcter.

S'han d'empulsar als jesuïtes, perquè si el precepte fonamental, que va ésser aprovat clamorosament per la Cambra, en una hora solemne de liquidació d'una veia història de claudicacions vergonyoses, no es tradueix tot seguit en una realitat alliberadora, fóra el poble qui els expulsaria, veïllant per la Constitució, o sigui en compliment de la llei que el país es dona.

S'ha de portar a la pràctica l'article 24 en tots els seus extrems.

S'ha d'aprovar depressa la llei agrària que arrenqui les terres de mans dels latifundistes. S'ha d'aprovar, atzimateix, la llei del control obrer.

Meïtre s'ha discutit la Constitució s'han pronunciat bells discursos plens de profunda doctrina democràtica.

Aquest document té una sensibilitat exquisida i una extraordinària emotió humanista i revolucionària.

La revolució s'ha fet en el precepte constitucional. Cal, ara, aplicar-ho i que sigui fet també en el terreny de l'efectivitat.

I no solament en el camp de la doctrina, sinó en el procediment. Queda, encara, influenciant la vida espanyola, en organismes i funcions d'autoritat, homes de sentiment i fins de passió reaccionària. Atò es contradiu amb els afanyos de la revolució i amb la voluntat categòrica del poble.

La República és per a tots els espanyols; però ha d'ésser dirigida, inspirada, controlada pels veritables republicans, no per aquells republicans d'ara, acomodaticis de sempre, servidors de tots els Segons, que la traicionarien tot seguit que poguessin.

Els llocs d'autoritat i els llocs on es completen funcions d'organismes públics han d'ésser ocupats per gent capacitada, però republicana, defensors del nou règim i que imprimetin a tot el mecanisme estatal l'esperit del nou ordre de coses.

Mentre això no es faci, la nostra República, que tant ens va costar, no pot tenir la puresa ni la netedat que necessita.

Cada dia més a l'esquerra: en la doctrina, en el procediment i en els homes.

Contra la disolució de les Corts actuals

Una proposició de la minoria socialista que produeix sensació

Madrid, 27.—La proposició de la minoria socialista referent en que no es puguin dissoldre les actuals Corts abans que siguin aprovades les lleis citades en la conferència d'ahir, han estat durant avui, motiu de tot comentari.

Entre els mateixos socialistes hi han opinions contràries, essent molts que no s'afegarien en dir que la llista era exagerada.

A resultes d'això s'ha reunit la minoria socialista acordant en principi, reduir el nombre d'aquestes lleis i dividir-les en dos grups: Un de lleis que es considerin de caràcter urgentíssim i un altre de caràcter urgent.

Figuren en el primer grup: Estatut de Catalunya. Pressupostos federals. Llei electoral. Llei d'ordre públic. Llei de congruència i culte. Llei de mestratge civil. Llei de divorci. Llei de secularització dels cementiris. —En el segon grup hi han les següents lleis: Llei municipal. Llei provincial. Llei d'instrucció pública. Llei d'associacions. Llei d'organització del poder judicial. Llei de fons de béns comunals. Llei de consells assessors i econòmics. Llei d'intervenció en les empreses privades. Llei de reunions i Llei de rectificació de con-vénis internacionals.

Després d'un llarg canvi d'impressions els socialistes han retirat aquesta nova proposició; han suprimit les dues classificacions, ja que creuen totes pures i netes i tant sols han retirat de la llista, primera, l'Estatut de Catalunya, intervenció en les empreses privades i Llei agrària.

UN MANIFEST

A les dones catalanes

La secció femenina d'Esquerra Republicana de Catalunya ha adreçat a les dones de la nostra terra el següent interessant manifest:

"L'article 24 de la Constitució de la República ha reconegut el vot a les dones. La consagració d'aquest dret que mai hauríem aconseguit amb la monarquia ens obliga a les dones d'Esquerra Republicana a fer-ne un bon ús i a capacitar-nos per exercir-lo amb la major perfecció possible. Ens cal, en l'hora d'ara, esvair els dubtes dels que creuen que l'exercici d'aquest dret s'hauria d'aplicar a causa dels perills que pot córrer la nascut República.

Les dones d'Esquerra, llures dels prejudicis dogmàtics i de les influències del confessionalisme tenim de mobilitar-nos i demostrar que la llur organització política farà front a la reacció dretista que s'intima vertejant en els partits de centre i centre-dreta i que s'endevina clarament en els monàrquics i reaccionaris descaçats.

La reacció dretista i contra-revolucio-

Un comerciant d'Anvers, M. Krèglinger, desapareix sense deixar rastre

La hipòtesis d'un assassinat és reforçada per la declaració de dos testimonis

Malgrat l'activitat desplegada pel policia de Cambra del Rei M. Louwage en col·laboració amb M. Cèlls, cap de seguretat d'Anvers, que de quinze dies ençà no comenxa repòs per tal d'afegir la misteriosa desaparició de M. Krèglinger, aquesta seguretat, per ara, impenetrable. Un detectiu privat, M. Godefroy, cridat per la família del desaparegut, es dedica també a la recerca per compte propi.

En la —molts testimonis hi coincideixen— que Robert Krèglinger va deixar el seu club d'Anvers el dia 11 d'aquest mes a les 4:45 de la tarda. Anà a cercar el cotxe que tenia arconat en un carreró poc freqüentat proper al club i el seu posat marxà en direcció desconeguda. D'ençà d'aquell moment no s'han tingut altres notícies de M. Krèglinger que aquestes facilitades per gran quantitat de testimonis i entre les quals poquíssimes coincideixen.

Contràriament al que s'havia dit, Krèglinger no anà d'Anvers a Brusselles en auto, sinó en tren, el matí de la seva desaparició. El cotxe es trobava en reparació i era un cotxe garatge de la casa d'Anvers d'on el seu propietari havia recollit a la tarda de la seva misteriosa fugida.

El dipòsit de la benzina capaç per a vint-i-vuit litres, contenia en aquell moment cinquanta litres de benzina i el cotxe consumia uns trenta litres per cent quilòmetres, no és possible creure que corregués 120 quilòmetres sense prendre benzina. I ara bé: se sap d'una manera absoluta que cap automobilista anava a Brusselles amb benzina venuda a Anvers la nit de l'11 de novembre, que és el dia de la desaparició del comerciant anversès i que el cotxe no va guardar-se en cap garatge de la ciutat. Un home i un cotxe, doncs, han desaparegut com si el seu hagués empassat la terra.

UN PREMI DE 50.000 FRANCS

La manca de dades concretes i la imprecisió de les gestions policials que ha obligat a la família del desaparegut a oferir un premi de 50.000 francs que estimulen les recerques, i davant d'aquesta suma, les informacions plouen. És aleshores a les 11 de la tarda de la seva desaparició suposa que també devia dirigir-se hi. Per això quan ella va veure que no hi anava va començar a passar ansia i trucà el telèfon a la mare de Robert. Aquest, era l'excitació personalitzada i no obstant i saber que sortint d'Anvers a tres quarts de set hi era impossible arribar a Brusselles a dos quarts de vuit, no va advertir a la seva amiga.

Si ell va abandonar Anvers l'11 dels corrents o no, és difícil de precisar, tan com d'assegurar que va marxar amb l'automòbil. El que hi ha de cert és que el cotxe no s'ha trobat i podria creure's víctima d'un accident sense aquesta circumstància? El cotxe seria en un lloc o l'altre.

Per creure en una fugida hauria de concepció-se que la portava preparada de molt temps, car fa un mes va fer-se arreglar el seu passaport per l'Argentina en l'eventualitat d'haver de marxar cap Amèrica per afers relacionats amb el seu negoci. Però jo no crec en això. Comer molt a Robert i és que a aquesta manera d'obrar no se sap la seva.

Un crim. És l'única suposició. Però per què? Ens trobem sempre enfront del més angoixós i impenetrable dels enigmes.

Podrà algun dia saber-se la veritat sobre aquest fet que apassiona l'opinió belga? Seria temerari preveure un resultat, però cal recordar que Anvers és una ciutat on s'han desenvolupat drames tenebrosos i complicats. Molts detalls que exposen vènen voltats de misteri i han tingut com escenari aquesta ciutat flamenga, en la qual el comerç té tantes altes i baixes.

L'indole d'aquesta desaparició podrà precisar-se quan es descobrixi el misteri.

comentaris

La senyora Hipoteca tira pel mal cap

Quan érem infants, no sabem perquè, la paraula "hipoteca" ens imposava. No sabem ni remotament que volia dir; però la sempre pronunciació del mot ens feia creure que alludia quelcom molt greu, molt important, molt solemne...

De grans hem pogut saber que cosa és una hipoteca. I hem confirmat el criteri instintiu que en teníem, a saber, que vol dir una operació molt seriosa, la qual requereix per tal de consumar-se tota mena de seguretats i garanties. Encara que, afortunadament, som llecs en la matèria, entenem que si la hipoteca significa que la formalitat més absoluta presideix un préstec, mai no podria donar-se estat legal a aquest de no existir en els contractants tots els requisits que la llei disposa. Si no ho tenim mal entès, el notari que redacta l'escriptura i dona fe de l'operació, diu, primer de tot, que "reunim els ciutadans tal i tal, i creient que reuneixen la capacitat indispensable en dret"... No sabem si és ben bé així, però és quelcom semblant.

Arà bé. No ja molt s'ha posat al descobert que damunt de la finca del carrer de la Unió, que el Govern Berenguer regalà a Sindicats Lliures i la República va confiscar-los, gravita una hipoteca de 85.000 pessetes, concertada després de la confiscació. I jo em pregunto: tenien els individus que concertaren aquella operació davant de notari la capacitat legal que aquest obligatòriament devia existir-los? Qui eren i a títol de què pactaren aquest préstec?... Què se'n va fer de les pessetes rebudes?... Serviran, potser, per comprar bombons d'Xocolata a Sales i Martines Ando?... No era posar-se, de fet, contra la voluntat del poble, representada pel seu Govern, entorpir l'ús d'una finca per a un fi cultural, com és una escola, emparant-se en un tramit que per manca de picardia hom no acompli oportunament?

Tot ens inclina a creure que aquesta hipoteca manca de la respectabi-

L'ex-kaiser s'ha convertit en un avorriós home de negocis

"Cap corresposal ha entrat al castell de Doorn, on viu l'ex-kaiser Guillem des de que va haver de fugir d'Alemanya." Així ho assegura un diari americà. Però atgeix: "sempre que no hi vagi a oferir algun negoci..."

"Guillem II —diu la dita informació— és l'home més ric d'Alemanya. Possedeix 102 milions de dòlars. Hermina, per la seva part, és mestressa d'una respectable fortuna. No obstant no tenen altre interès en la vida que el diner. Si vesteix va a Doorn a demanar una almoina, un socor, li tanquen la porta als nassos. El kaiser rep per dia, terme mig, cent carter d'ex-soldats invalids que lluitaren per ell en la guerra i li demanen ajut o una paraula d'anim en la seva misèria. Mai els ha contestat. Mai ha fet una donació amb propòsits benèfics. Però, en canvi, si hi va vist a proposar-li algun negoci el reben com a un amic, li tenen molta atenció. El kaiser no concedeix entrevistes. Prefereix escriure articles, que els grans sindicats nordamericans paguen a preu d'or. Solament rep als representants de periodics que venen a oferir-li per l'exclusivitat de la seva producció literària una quantitat major que la que se guanya. Ni una fotografia dona sense pagar. Cal pagar-la. Pel dret de reproduir la fotografia en la qual ambdós estan vestits pel casament, va cobrar tres mil lliures esterlines.

Sembla que el fet és cert. L'home que va promoure la guerra, que va costar tanta sang i tantes llàgrimes, no més pensa en fer negoci. Compra i ven de tot. Gosos de caçera, quadros, objectes d'art, coses velles, etc. Fa jugades de borsa i es dedica a l'afar dels terrenys, operant principalment a Alemanya i a Holanda. I porta acuradament l'administració dels seus quantiosos béns a Alemanya, que la república li respecta, borsà i es dedica a l'afar dels terrenys, operant principalment a Alemanya i a Holanda. I porta acuradament l'administració dels seus quantiosos béns a Alemanya, que la república li respecta,

moguda pel no dissimulat monarquisme que encara en el dit país domina. L'ex-kaiser no fa altre cosa que la usura i el gros negoci a la seva. Cap corresposal podrà parlar-li. Qualsevol jreu ho aconseguirà. I en la gestió dels afers, la seva dona actual l'ajuda eficaçment. Sembla que la primessa Hermina hi té la mà trencada en planejar negocis.

Aquest és el trist personatge pel qual es feren matar tants minyons i s'arruinà un poble florer.

Tots els sobirans són iguals.

litat de les seves congèneres que coneixem. Com també hi manca la que no fa gaire ha imposat un pròcer de la Dictadura, damunt les quatre cases de cinc pisos que va fer-se amb els guanys de la seva regidoria, de les quals una ja és venuda. Mentrestant, l'Ajuntament actual s'ocupa, beatíficament, de perseguir els lladres que infectaren la Casa Gran durant els anys indignes. Quan se'n adoni, tot el que robaran estarà rebut amb hipoteques d'aquest ordre i no serà possible la restitució. Caldria, potser, al costat de la llei Hipotecària, crear-ne una de preventiva, anti-hipotecària.

J. M. F.

FRANCESC LAYRET

DEMA, DIA 29, ES ANIVERSARI DEL VII ASSASSINAT DEL GRAN POLITIC

Demà farà anys que fou assassinat., al carrer de Balmes, pels canals a sou de Martines Anido i Arlegui la gran figura de la democràcia de Catalunya, llum de l'Ideal, que havia concentrat en el seu cor i en el seu cap totes les energies de la seva vida.

El Centre Federal de Sabadell, ha organitzat, per a demà a la nit, com fa tots els anys, un homenatge a la memòria de Layret i a la memòria de l'altre mestre immortal, Francesc Pi i Margall.

LA HUMANITAT del dimens dedicarà a l'acte, i a la figura gloriosa del màrtir Layret, l'homenatge del seu tribut de dolor, de recordança i d'amor.

Els sobirans

Butlletí del temps

Vent. Un vent despaçat, inespèrat. Un dia gris, amb lleus—i breus—intervencions de sol.

Però, sobretot, el vent: un vent que abans atreia els jaldills llargues de les dones i els mantells dels capellans. Però que avui—les dones porten jaldilla curta i de capellans no se'n veuen amb gaire freqüència—bufa sense convicció, per ofiet.

Casa de penitència

Al carrer Pelai hi ha una casa. N'hi han moltes, però avui ens interessa, sobretot, una.

Per a ésser llogater d'aquesta casa, per a poder tenir el goig i l'honor altíssim de viure en un pis d'aquesta casa, cal ésser catòlic, apostòlic i romà, confessor i combrager, de junar quan la Santa Mare Església ho mana, oir missa, etc., etc.

Aquestes són les condicions que posa l'administrador als possibles llogaters. Altres administradors sols exigeixen higiene i correcció. Però aquests altres administradors són gent dolenta que aniran a l'infern.

Això és el que llegirem en un diari de la nit. El diari no deia el número de la casa, ni el nom del propietari. Algú creu que l'amo de la casa és el canonge Cardó. I algú deia, comentant el fet:

—Això, amb aquestes condicions, no és una casa de pisos; és una casa de penitència.

A torna jornals

Benavente, a A B C, ha denunciat que li violen la correspondència. Després, però, ha dit que els violadors no eren els funcionaris de l'or-reus. I no ha sabut dir qui eren els violadors.

Però, vaja, que pensi el senyor Benavente que, durant la dictadura, ens la violaven a nosaltres mentre a ell li devien respectar.

Altrament, tal vegada es tracti d'una coqueria del senyor Benavente tal vegada ho dir per a donar-se importància.

Car, fora la monarquia, els violadors suposem que s'han acabat.

Definició

Ahí, al tramvia, un matrimoni llegia LA HUMANITAT. Es a dir, qui la llegia era el marit. I la llegia en veu alta a la seva dona:

"Els Habsburgs es belluguen..."

La dona, un xic estranyada, preguntà:

—Que són els Habsburgs? Uns petxos?

I el marit respongué:

—Si, uns petxos que es porten l'oli.

S'apujat l'aufals

S'ha apujat l'aufals.

Heus act perquè s'ha estroncat la campanya reaccionista.

L'EX-KAISER

inoguda pel no dissimulat monarquisme que encara en el dit país domina. L'ex-kaiser no fa altre cosa que la usura i el gros negoci a la seva. Cap corresposal podrà parlar-li. Qualsevol jreu ho aconseguirà. I en la gestió dels afers, la seva dona actual l'ajuda eficaçment. Sembla que la primessa Hermina hi té la mà trencada en planejar negocis.

Aquest és el trist personatge pel qual es feren matar tants minyons i s'arruinà un poble florer.

Tots els sobirans són iguals.

litat de les seves congèneres que coneixem. Com també hi manca la que no fa gaire ha imposat un pròcer de la Dictadura, damunt les quatre cases de cinc pisos que va fer-se amb els guanys de la seva regidoria, de les quals una ja és venuda. Mentrestant, l'Ajuntament actual s'ocupa, beatíficament, de perseguir els lladres que infectaren la Casa Gran durant els anys indignes. Quan se'n adoni, tot el que robaran estarà rebut amb hipoteques d'aquest ordre i no serà possible la restitució. Caldria, potser, al costat de la llei Hipotecària, crear-ne una de preventiva, anti-hipotecària.

J. M. F.

Ha mort l'actriu hongaresa

Lya de Putti

L'actriu hongaresa de cinema Lya de Putti, morí a les primeres hores de la matindada a conseqüència d'una infecció de la sang complicada amb una pulmonia doble.

Lya de Putti s'empassà fa temps un os de pollastre que se li va quedar a la gola. Per extreure'l calgué fer-li una operació quirúrgica, la qual va provocar una infecció de la sang.

Lya de Putti passà a una clínica de Nova York. El dimarts passat, en un descuit de les infermeres, Lya de Putti s'aixecà del llit, i després la trobaren en un passadís. Això va fer que se li declarés una pleuresia que esdevingué pulmonia doble.

Lya de Putti perdé el coneixement, i els metges consideraven desesperat el seu estat. Els dos darrers dies visqué artificialment, a còpia de bales d'oxigen.

La mort d'aquesta actriu ha causat sensació en els medis cinematogràfics.

Lya de Putti havia nascut a principis de segle en un poblet d'Hongria. El seu pare era el Baró de Putti. Als onze anys la futura actriu s'escapà de casa seva amb uns gitano, però el seu pare aconseguí detenir-la i la reloguè en un convent. Al cap de quatre anys tornà a escapar-se, ja per no tornar mai més a la casa patral. A Bucarest treballà a la casa patral. A Bucarest treballà a la casa patral. A Bucarest treballà a la casa patral.

El comte de Santa Cruz s'anomenava don Carlos Guzmán Benedito. Havia nascut a Espanya, a Sant Sebastià, el 15 de març de 1903, i comptava, doncs, 28 anys d'edat.

Ja de molt jove deixà Espanya per anar-se'n a viure a París, i en l'actualitat estava domiciliat al carrer de Long-champs, 34 bis.

Era fill d'un gran d'Espanya domiciliat a Rosario (Argentina) que posseïa una fortuna d'uns vint milions de dòlars (uns quaranta milions de pessetes). Per causes no gaire conegudes, les relacions entre pare i fill estaven bastant refredades. Aquest fet sentimental determinava que el jove Comte de Santa Cruz tingués una posició econòmica bastant insegura.

En alguns anys, el comte contragué matrimoni amb una senyoreta d'origen francès. La premsa parisina d'aquest dies es llença a comentar i hipòtesis més o menys aproximades sobre el tràgic succe.

El comte de Santa Cruz s'anomenava don Carlos Guzmán Benedito. Havia nascut a Espanya, a Sant Sebastià, el 15 de març de 1903, i comptava, doncs, 28 anys d'edat.

Ja de molt jove deixà Espanya per anar-se'n a viure a París, i en l'actualitat estava domiciliat al carrer de Long-champs, 34 bis.

Era fill d'un gran d'Espanya domiciliat a Rosario (Argentina) que posseïa una fortuna d'uns vint milions de dòlars (uns quaranta milions de pessetes). Per causes no gaire conegudes, les relacions entre pare i fill estaven bastant refredades. Aquest fet sentimental determinava que el jove Comte de Santa Cruz tingués una posició econòmica bastant insegura.

Les tragèdies íntimes

El comte de Santa Cruz se suïcida a París sense cap motiu concret

Els telegrams de premsa ens comuniquen que el dimarts passat a la tarda, en el seu domicili de París, el gran d'Espanya, comte de Santa Cruz, se suïcida d'un tret de pistola.

Aquest suïcida ha causat sensació en els mitjans de comunicació de la gran ciutat francesa. La premsa parisina d'aquest dies es llença a comentar i hipòtesis més o menys aproximades sobre el tràgic succe.

El comte de Santa Cruz s'anomenava don Carlos Guzmán Benedito. Havia nascut a Espanya, a Sant Sebastià, el 15 de març de 1903, i comptava, doncs, 28 anys d'edat.

Ja de molt jove deixà Espanya per anar-se'n a viure a París, i en l'actualitat estava domiciliat al carrer de Long-champs, 34 bis.

Era fill d'un gran d'Espanya domiciliat a Rosario (Argentina) que posseïa una fortuna d'uns vint milions de dòlars (uns quaranta milions de pessetes). Per causes no gaire conegudes, les relacions entre pare i fill estaven bastant refredades. Aquest fet sentimental determinava que el jove Comte de Santa Cruz tingués una posició econòmica bastant insegura.

En alguns anys, el comte contragué matrimoni amb una senyoreta d'origen francès. La premsa parisina d'aquest dies es llença a comentar i hipòtesis més o menys aproximades sobre el tràgic succe.

El comte de Santa Cruz s'anomenava don Carlos Guzmán Benedito. Havia nascut a Espanya, a Sant Sebastià, el 15 de març de 1903, i comptava, doncs, 28 anys d'edat.

Ja de molt jove deixà Espanya per anar-se'n a viure a París, i en l'actualitat estava domiciliat al carrer de Long-champs, 34 bis.

Era fill d'un gran d'Espanya domiciliat a Rosario (Argentina) que posseïa una fortuna d'uns vint milions de dòlars (uns quaranta milions de pessetes). Per causes no gaire conegudes, les relacions entre pare i fill estaven bastant refredades. Aquest fet sentimental determinava que el jove Comte de Santa Cruz tingués una posició econòmica bastant insegura.

En alguns anys, el comte contragué matrimoni amb una senyoreta d'origen francès. La premsa parisina d'aquest dies es llença a comentar i hipòtesis més o menys aproximades sobre el tràgic succe.

El comte de Santa Cruz s'anomenava don Carlos Guzmán Benedito. Havia nascut a Espanya, a Sant Sebastià, el 15 de març de 1903, i comptava, doncs, 28 anys d'edat.

Ja de molt jove deixà Espanya per anar-se'n a viure a París, i en l'actualitat estava domiciliat al carrer de Long-champs, 34 bis.

Era fill d'un gran d'Espanya domiciliat a Rosario (Argentina) que posseïa una fortuna d'uns vint milions de dòlars (uns quaranta milions de pessetes). Per causes no gaire conegudes, les relacions entre pare i fill estaven bastant refredades. Aquest fet sentimental determinava que el jove Comte de Santa Cruz tingués una posició econòmica bastant insegura.